

Kermiskinderen

Handleiding voor de leerkracht

Voorwoord

Kermis is een belangrijk onderdeel van ons immateriële erfgoed. Het bestaat al sinds mensenheugenis. Kermis is er voor iedereen. Het is laagdrempelig. Kermis is niet iets uitsluitend Nederlands, het bestaat in elke cultuur en kan daardoor leerlingen met elkaar verbinden. Kermisexploitanten behoren tot één van de laatste reizende groepen in Nederland. Ze hebben een heel ander leven dan burgers. In het project *Kermiskinderen* leren burgerkinderen en kermiskinderen van elkaar, ze participeren in elkaars leven. Ze volgen deels dezelfde lessen, ontmoeten elkaar op de kermis en delen persoonlijke verhalen en beelden over de kermis via de website *Kermiskinderen*.

Op drie kermissen wordt de pilot Kermiskinderen uitgevoerd en u doet daar als school aan mee. Deze pilot is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Stichting Rijdende School, Nationale Bond van Kermisbedrijfhouders (BOVAK), Nederlands Centrum voor Volkskunst en Immaterieel Erfgoed (VIE), Kermis Laren (Karel Loeff), Kermis Soesterberg (Peter Kop) en Kermis Groningen (Gillis Ali en Dicky Boekholt).

De pilot geeft ons de mogelijkheid het lesmateriaal grondig te testen en het project bij te schaven zodat we het kermisproject vanaf 2014 landelijk uit kunnen zetten op alle kermissen in Nederland.

Wij bieden u een uniek kermisproject en vragen uw enthousiaste medewerking, een kritische blik en feedback.

Heel veel plezier met de lessen over en op de kermis!

Liesbeth Eshuis en Heleen Naterop

Doelgroep

Kermiskinderen is ontwikkeld voor leerlingen van groep 6 en 7 van het basisonderwijs en voor kermiskinderen uit groep 6 en 7.

Burgerkinderen maken kennis met kermiskinderen door peer-education. Kermiskinderen nodigen hen uit voor een kijkje achter de schermen van de kermis. Ze laten zien hoe hun leven op de kermis eruit ziet. Deze persoonlijke benadering is uniek en zorgt voor een actieve betrokkenheid tussen leerlingen, leerkrachten en de kermiskinderen en kermisexploitanten.

Doel

Kermiskinderen brengt twee werelden bij elkaar; die van burgerkinderen en van kermiskinderen. Een uniek project waarin burger- en kermiskinderen elkaar ontmoeten, van elkaar leren en met elkaar in gesprek gaan. Zij gaan zelf op zoek naar persoonlijke verhalen en beelden van de kermis. Op lokaal, regionaal en landelijk niveau geeft dit project aandacht aan het belang van kermis als onderdeel van onze samenleving en van ons immateriële erfgoed.

Inhoud van de lessen

Kermiskinderen bestaat uit drie lessen. Een voorbereidende les over de geschiedenis van de kermis die de leerkracht zelf geeft in de klas. Een bezoek aan de kermis onder begeleiding van een kermiskind en volwassene. Een verdieplingsles op school gegeven door de eigen leerkracht.

BoekieBoekie

BoekieBoekie is een tijdschrift voor kinderen. Elke leerling krijgt één exemplaar. Het nummer over de kermis bevat fictie en non-fictie verhalen, strips, gedichten over de kermis. De verhalen zijn geschreven door kinderboekenschrijvers en door kinderen. In de lessen gebruiken wij de volgende informatieve teksten uit BoekieBoekie:

- De geschiedenis van de kermis (p 4 t/m 7)
- Kinderen van de rijdende school (p 12 en 13)
- Kermisquiz, wie heeft er goed opgelet? (p 42)

In les drie maken de leerlingen zelf een hoorspel, een strip, een verhaal of gedicht over de kermis. Als inspiratie voor deze opdracht gebruiken de leerlingen de strips, het hoorspel, de gedichten en verhalen uit de BoekieBoekie Kermis.

Les 1. Geschiedenis van de kermis

Leerdoelen

Na les 1 kunnen de leerlingen

- vertellen over de geschiedenis van de kermis
- vertellen wanneer de kermis is ontstaan
- vertellen wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn op de kermis
- de belangrijkste ontwikkelingen in een tijdlijn plaatsten
- vertellen wat de tradities zijn van de kermis

Materiaal

- Prezi voor les 1 en voorbereiding les 2 (via de website link naar de lessen)
- Tijdbalk (op de website: www.kermiskinderen.nl)
- Tijdschrift BoekieBoekie Kermis
- Website *kermiskinderen.nl*
- Werkboekje leerlingen (apart te downloaden vanaf de website. Van te voren uitprinten en kopiëren!)

Met behulp van de prezi, de tijdbalk, de BoekieBoekie Kermis en de website *kermiskinderen* maken de leerlingen in deze les kennis met de geschiedenis van de kermis.

De opdrachten voor de leerlingen staan in de **werkboekjes**. De leerlingen schrijven hun antwoorden op in het werkboekje.

De tijdbalk geeft een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in de ontwikkeling van de kermis tot nu.

De leerlingen kunnen zelfstandig en klassikaal met de **BoekieBoekie Kermis** werken.

Op de website **kermiskinderen.nl** kunnen de kinderen (en de leerkrachten!) alles te weten komen over de kermis. De kermis van vroeger en de kermis van nu. Ze kunnen foto's en filmpjes bekijken of een eigen kermisattractie ontwerpen.

Les 1 is **digitaal** gemaakt in **Prezi**. Op het digibord kunt u hiermee met uw leerlingen aan de slag.

Uitleg Prezi

- Prezi is een nieuwe variant van power point.
- Om de *prezi* te open ga je naar het icoontje: Edit prezi
daarna kom je in de prezi
- rechtsonder zie je een pijltje met show en fullscreen
- met het pijltje ga je van de ene slide naar de andere
- als je het beeld beter wilt zien kun je scrollen met je muis (beeld vergroten of verkleinen)

Afsluiting

Kies met de klas de beste (10) vragen uit voor de kermiskinderen die zij in de volgende les gaan ontmoeten. De leerlingen schrijven hun vragen op in het werkboekje. Neem daarna met de leerlingen de voorbereiding voor de volgende les door.

Voorbereiden voor les 2: het bezoek aan de kermis.

- Vertel de leerlingen dat jullie de volgende les een bezoek brengen op de kermis.
- Daar worden jullie rondgeleid door twee kermiskinderen. Zij laten jullie plekken zien waar het publiek normaal gesproken nooit mag komen. Dat is dus heel bijzonder.
- Voor opdracht 2 uit het werkboekje hebben de leerlingen een fototoestel nodig. Vraag dus aan de leerlingen of zij camera's mee kunnen nemen om foto's te maken.
- Bespreek met de leerlingen de regels voor onderweg en op de kermis.
- Zorg dat iedereen zijn/haar werkboekje en een pen of potlood meeneemt naar de kermis.
- Verdeel de klas vast in twee groepen. De kermiskinderen begeleiden ieder de helft van de klas.

Les 2. Bezoek aan de kermis

Leerdoelen

Na les 2 kunnen de leerlingen

- vertellen hoe het dagelijks leven op de kermis eruit ziet
- vertellen wat er allemaal gebeurt op de kermis voor openingstijd
- vertellen hoe de kermiskinderen wonen
- vertellen wat bijzonder is aan de kermis die ze net bezocht hebben
- vertellen wat ze zelf leuk vinden aan de kermis
- vertellen over de verschillen en overeenkomsten tussen hun leven en het leven op de kermis

Twee kermiskinderen geven in deze les een rondleiding aan de klas op de kermis. Ze vertellen de leerlingen over hoe hun dagelijks leven op de kermis eruit ziet. Ze laten de attractie van hun ouders en de salonwagen waarin ze wonen zien. Ze vertellen veel maar stellen ook vragen aan de leerlingen.

De leerlingen worden begeleid door een volwassen oud-kermisexploitant. Zij vullen de kermiskinderen aan als dat nodig is. En zorgen voor de goede sfeer in de groep samen met de leerkracht. Ze vertellen ook iets over de kermiscultuur aan de hand van een voorwerp dat ze zelf meenemen. Een kwastje, kermismunt, kermissspeldje of een ander voorwerp dat iets vertelt over hun eigen tradities en gewoonten op de kermis.

Regels voor het publiek

Het publiek:

1. luistert aandachtig
2. stelt vragen
3. is stil wanneer de rondleider spreekt

Programma (duur 120 minuten)

De leerlingen worden met een busje opgehaald van school en naar het salonwagenterrein en de kermis gebracht. Ze krijgen een kijkje in de Rijdende School en in een salonwagen. Daarna wordt de rondleiding vervolgd op het kermisterrein. De leerlingen gaan aan de hand van de vragen met de kermiskinderen in gesprek en maken opdracht 2 uit het werkboekje. Het programma wordt gezamenlijk afgesloten met wat lekkers.

De leerlingen worden terug naar school gebracht.

Vorbereiden voor les 3, kermiskiekjes in de klas.

• De foto's die de leerlingen op de kermis gemaakt hebben (Les 2. opdracht 2) moeten zijn afgedrukt voor les 3.• Alle leerlingen hebben hun werkboekje nodig voor les 3.

Les 3. Kermis kiekjes

Leerdoelen

Na les 3 kunnen de leerlingen

- vertellen over de kermis van toen en nu
- met behulp van de kermisquiz elkaars kennis over de kermis toetsen
- hun eigen leven vergelijken met dat van een kermiskind
- vertellen over wat zijzelf bijzonder vinden aan de kermis
- vertellen over de kermisverhalen van hun ouders en van hun opa's en oma's en verschillen en overeenkomsten daaruit halen

Materiaal

- tijdschrift BoekieBoekie Kermis
- Werkboekjes van de leerlingen

1. Nagesprek met de leerlingen in de klas.

Hoe vonden jullie het kermisbezoek/ wat hebben jullie geleerd over de kermis?

2. Kermisquiz: Boekie Boekie Kermis.

Pagina 42: Kermisquiz uitvoeren met de hele klas.

3. Vraag: Wat vinden jullie?

Is het leven van een kermiskind anders dan dat van jullie of eigenlijk niet?

4. Kermiskiekje

De leerlingen pakken hun kermisfoto en steekwoorden uit les 2 erbij. Zij werken individueel, in tweetallen of met de hele groep hun kermisverhaal verder uit als journalist, schrijver of beeld of geluidskunstenaar.

Journalist: Schrijf een artikel voor de Kidsweek of jullie eigen schoolkrant.

Schrijver: Schrijf een spannend verhaal of een gedicht.

Beeld of geluidskunstenaar: Maak een strip of hoorspel.

Tot slot. Insturen kermiskiekjes, verhalen, strips en gedichten!

Maak een selectie met de klas van de mooiste en spannendste verhalen, gedichten, artikelen, strips of hoorspelen en mail die naar ons toe. Wij zetten ze op onze website!

info@kermiskinderen.nl

en like onze facebook pagina!